

A VÁROSI KÖNYVTÁR LENTI STRATÉGIAI TERVE 2017-2021

Szolgáltatásfejlesztési koncepció aktualizálását készítette: Szabó Ferenc könyvtári szakértő
Felülvizsgálva és aktualizálva: 2018. június 22.

Tartalom

Módosítások jegyzéke	3
1. BEVEZETÉS.....	4
1.1. A stratégiai tervezés célja.....	4
1.2. A könyvtár bemutatása.....	4
1.2.1. Általános adatok.....	4
1.2.2. A könyvtár rövid története	5
1.2.3. Tevékenységi kör	5
1.2.4. A könyvtár szervezeti egységei	6
1.2.5. Elismerés	8
1.3. Küldetésnyilatkozat	8
1.4. Jövőkép.....	8
2. HELYZETÉRTÉKELÉS.....	8
2.1. SWOT analízis	8
2.2. PGTTJ elemzés.....	9
2.2.1. Politikai tényezők.....	10
2.2.2. Gazdasági tényezők	11
2.2.3. Társadalmi tényezők.....	13
2.2.4. Technológiai tényezők	15
2.2.5. Jogi tényezők	16
3. ALAPVETŐ CÉLOK.....	17
4. KIEMELT KULCSTERÜLETEK	17
ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK.....	20

Módosítások jegyzéke

Dátum	Oldalszám	Módosítás	Jóváhagyta
2018.06.22.	5.	1.2.2. fejezet Módosítás, beszúráás	
2018.06.22.	5.	1.2.3. fejezet Törlés, beszúráás	
2018.06.22.	8.	1.3. fejezet Módosítás	
2018.06.22.	8.	1.4. fejezet Módosítás	
2018.06.22.	8-16.	2. fejezet Módosítás	
2018.06.22.	17.	3. fejezet Beszúráás	
2018.06.22.	17-20.	4. fejezet Módosítás	
2018.06.22.	20.	Záró rendelkezések Törlés, beszúráás	

1.BEVEZETÉS

1.1. A stratégiai tervezés célja

Folyamatosan változó világunk –szakmai, társadalmi, gazdasági, politikai, technikai környezet-hatással van a könyvtár életére is. A változásokra, felmerülő új igényekre, elvárásokra rugalmasan és rövid időn belül válaszolni kell úgy, hogy közben magas szinten megfeleljen az intézmény a könyvtárak története során kialakult klasszikus feladatoknak is. Ennek megvalósításában a stratégiai tervezés a könyvtári jövő építésének feltétele és egyben eszköze is. Folyamatosan végzendő, komplex tevékenység, amely a meghatározott időszak alatt elérendő célok megvalósításához vezet.

1.2. A könyvtár bemutatása

1.2.1. Általános adatok

Költségvetési szerv megnevezése: Városi Könyvtár Lenti

Székhelye: 8960 Lenti, Templom tér 5.

Levelezési cím: 8961 Lenti Pf. 93.

Telefonszám: 06 92/ 551-065; 06 92/ 551-077

Fax: 09 92/ 551-076

Web: www.lentikonyvtar.hu

E-mail: vkenti@lentikonyvtar.hu

Adószám: 15560823-2-20

Törzskönyvi azonosító száma: 560827

A költségvetési szerv alapításának dátuma: 2007. május 1.

A költségvetési szerv közvetlen jogelődjének neve, székhelye:

Városi Művelődési Központ és Könyvtár Lenti

8960 Lenti, Templom tér 5.

A költségvetési szerv alapítására, átalakítására, megszüntetésére jogosult szerv neve és székhelye:

Lenti Város Önkormányzata

8960 Lenti, Zrínyi Miklós u. 4.

A költségvetési szerv irányító szervének neve, székhelye:

Lenti Város Önkormányzati Képviselő-testülete

8960 Lenti, Zrínyi Miklós u. 4.

A költségvetési szerv fenntartójának neve és székhelye:

Lenti Város Önkormányzata

8960 Lenti, Zrínyi Miklós u. 4.

A költségvetési szerv tevékenysége: A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 53. § (2) bekezdése és a 64. § (1) bekezdése alapján nyilvános könyvtári ellátás biztosítása

1.2.2. A könyvtár rövid története

1950-ben ún. "előretelepített" vándorkönyvtárat kapott Lenti. 1953. július 1-jén pedig megalakult a járási-módszertani feladatokat is ellátó Járási Könyvtár, amely a '60-as években hat fiókkönyvtárral bővült, melyből jelenleg négy működik. Az intézmény működése során többször is költözött. 1968-ban a korábbi művelődési házból a jelenlegi plébániahivatal épületébe, 1971-ben a volt járási hivatalba. 1976. szeptember 26-án adták át a mostani épületet. Központi ellátórendszere keretében az évek során a járás, a városkörnyék, majd a Lenti Kistérség területén kiterjedt módszertani hálózatot működtetett.

Könyvtárunk a lenti lakosok mellett már több évtizede a térség lakosságának szolgálatában is áll, különböző formákban és helyszíneken fenntartva és elősegítve a könyvtári ellátást.

2003-ban új korszak kezdődött az intézmény életében, amikor összevonásra került sor, a Városi Művelődési Központ és Könyvtár 2007. április 30-ig működött. Jogutódként 2007. május 1-jével megalakult a Városi Könyvtár Lenti elnevezésű intézmény. 2007-ben a Lenti Kistérség Többcélú Társulása feladatkörébe felvette a mozgókönyvtári ellátást, és intézményünket választotta szolgáltató könyvtárnak. 48 település döntött úgy, hogy a továbbiakban szolgáltató helyet működtet. 2008-ban a kistérség valamennyi települése igényelte a mozgókönyvtári szolgáltatást, így a következő években 50 könyvtári szolgáltató hely szakmai feladatellátásáért felelt a könyvtár. 2013. június 1-én a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtárral megkötött megállapodás szerint a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer keretében végezzük az 50 kistérségi település könyvtári szolgáltatásokkal való ellátását.

A „Városközpont funkcióbővítő megújítása Lentiben” című pályázat keretében zajlott le a könyvtárnak is helyet adó épületeryűttes felújítása. 2011. februárjától 2012. decemberéig ideiglenesen a jelenlegi járási hivatal épületében működött az intézmény. 2012. december 15-től vehették igénybe a régi-új könyvtárat a látogatók. A korszerűsített, akadálymentes, alapterületében megnövekedett intézményben belső rekonstrukcióra is sor került. Az olvasók által igénybe vehető terek megnövekedése mellett az újonnan kialakított padlástérben kapott helyet raktárunk. Így az egész dokumentumállomány egy épületbe került, külső raktárunkat megszüntettük. Lehetővé vált a szolgáltatások jobb térbeli elkülönítése, internet- és oktató, valamint olvasó-és rendezvényterem kialakításával. Részben ezen pályázat, részben más pályázati lehetőségek kihasználásával a látogatói terekben megújult a bútorzat és a technikai eszközök egy része. A gyermekrészlegbe babzsákfotelek, játszószőnyegek, babapolg is került, így minden korosztály, 0-15 éves korig kényelmes környezetben veheti igénybe a szolgáltatásokat. Szintén itt kapott helyet a gyermekek számára kialakított számítógépes sarok. Azóta is folyamatosan figyelemmel kísérjük a megjelenő pályázatokat. Sikeres pályázatainknak köszönhetően lehetőségünk nyílt sokszínű programok szervezésére, lebonyolítására és az ezek megvalósításához szükséges eszközök beszerzésére.

1.2.3. Tevékenységi kör

Nyilvános könyvtár ellátási rendszerének keretében a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 55. § (1) és a 65 § (2) bekezdésében meghatározottak szerint:

- A fenntartó által kiadott alapító okiratban és a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott fő céljait küldetésnyilatkozatban közzé teszi.
- Gyűjteményét folyamatosan fejleszti, feltárja, megőrzi, gondozza és rendelkezésre bocsátja.
- Tájékoztat a könyvtár és a nyilvános könyvtári rendszer dokumentumairól és szolgáltatásairól.
- Biztosítja más könyvtárak állományának és szolgáltatásainak elérését.
- Részt vesz a könyvtárak közötti dokumentum- és információcserében.

- Biztosítja az elektronikus könyvtári dokumentumok elérhetőségét.
- A könyvtárhasználókat segíti a digitális írástudás, az információs műveltség elsajátításában, az egész életen át tartó tanulás folyamatában.
- Segíti az oktatásban, képzésben részt vevők információellátását, a tudományos kutatás és az adatbázisokból történő információkérés lehetőségét.
- Kulturális, közösségi, közművelődési rendezvényeket és egyéb programokat szervez.
- Tudás-, információ- és kultúraközvetítő tevékenységével hozzájárul az életminőség javításához, az ország versenyképességének növeléséhez.
- A szolgáltatásait a könyvtári minőségirányítás szempontjait figyelembe véve szervezi.
- A nyilvános könyvtár az általa üzemeltetett, kiskorúak által is használható, internet-hozzáféréssel rendelkező számítógépek használatát a kiskorúak védelmét lehetővé tevő, könnyen telepíthető és használható, magyar nyelvű szoftverrel ellátva biztosítja a kiskorúak lelki, testi és értelmi fejlődésének védelme érdekében.
- Gyűjteményét és szolgáltatásait a helyi igényeknek megfelelően alakítja.
- Közhasznú információs szolgáltatást nyújt.
- Helyismereti információkat és dokumentumokat gyűjt.
- Szabadpolcos állományrészrel rendelkezik.
- Gyermek- és családbarát szolgáltatásokat nyújt.
- A települési könyvtár az éves szakmai munkatervét és az éves szakmai beszámolóját - megőrzés és hozzáférhetővé tétel céljából - a fenntartó általi elfogadást követően 15 napon belül megküldi a megyei hatókörű városi könyvtár részére.

1.2.4. A könyvtár szervezeti egységei

Vezetés: 1 fő

Szerzeményező és feldolgozó szolgálat: 2 fő

Olvasó- és tájékoztató szolgálat (felnőtt- és gyermekrészleg): 5 fő

Technikai személyzet (takarító): 1 (0,75) fő

Vezetés, irányítás

Az intézmény egyszemélyi felelős vezetője a Lenti Város Önkormányzati Képviselő-testülete által kinevezett intézményvezető-igazgató, akinek feladata az intézmény rendeltetésszerű működésének biztosítása, a szervezeti egységek munkájának összehangolása, a könyvtári tevékenység fejlesztése, a könyvtári munka hatékonyságának növelése.

Olvasó- és tájékoztató szolgálat

Az olvasó- és tájékoztató szolgálat feladata, hogy a lehetőségekhez képest legmagasabb színvonalon kielégítse a könyvtárhasználók igényeit.

Az állomány nagyobb része szabadpolcos, a könyvek elhelyezése, az állománytestek kialakítása a használói igények figyelembe vételével történt. A dokumentumok jelentős része raktárban található, de épületen belüli elhelyezése miatt könnyen és gyorsan elérhető.

A tájékozódást könyvtárunk állományában szakképzett könyvtárosok, valamint távolról elérhető és a kölcsönző térben elhelyezett katalógusgépeken is használható elektronikus katalógusunk segíti.

Kölcsönözhetőség szempontjából a helytörténeti anyag esetében helyben használatot biztosítunk. Az olvasótermi állományrészt egyedi elbírálás alapján megállapított határidővel kölcsönözzük.

A könyvtár szolgáltatásait heti 5 napon (44,5 órában), két részlegében vehetik igénybe a használók.

Felnőtt részleg szolgáltatásai:

könyvek, folyóiratok, hangoskönyvek, DVD-k, CD-k, videók kölcsönzése helyben használat

könyvtárközi kölcsönzés eredetiben, másolatban, elektronikusan

dokumentumok előjegyzése

kölcsönzési idő meghosszabbítása

könyvtári tájékoztatás

szakirodalmi tájékoztatás

közhasznú információszolgáltatás

számítógép- és internethasználat

WIFI (nyilvános) használat

fénymásolás, nyomtatás, szkennelés

iratkötés

honlap, akadálymentes verzióban is

online katalógus

hírlevél szolgáltatás

távhasználati szolgáltatások

rendezvények, programok szervezése, lebonyolítása (oktatást, önművelést segítő rendezvények, könyv- és könyvtárhasználati foglalkozások, használóképzés, vetélkedők, irodalom-, olvasás-, és könyvtár-népszerűsítő, ismeretterjesztő rendezvények, kiállítások)

Gyermek részleg szolgáltatásai:

könyvek, folyóiratok, hangoskönyvek, DVD-k, CD-k, videók kölcsönzése helyben használat

dokumentumok előjegyzése

kölcsönzési idő meghosszabbítása

könyvtári tájékoztatás

szakirodalmi tájékoztatás

számítógép- és internethasználat

WIFI (nyilvános) használat

gyermek részleg honlapja

online katalógus

gyermek részleg hírlevél szolgáltatása

távhasználati szolgáltatások

babasarok

rendezvények, programok szervezése, lebonyolítása (könyvtári órák, könyv- és könyvtárhasználati foglalkozások, használóképzés, vetélkedők, irodalom-, olvasás-, és könyvtár-népszerűsítő, ismeretterjesztő rendezvények, kiállítások)

Szerzeményező- és feldolgozó szolgálat

Az intézmény és a Könyvtári Szolgáltató Rendszer keretében szerződött települési könyvtárak részére végzi a dokumentumok beszerzését, feldolgozását, az állomány apasztását, felelős az állomány ellenőrzéséért. Folyamatosan építi és gondozza az elektronikus katalógust, statisztikai adatokat szolgáltat. Végzi a KSZR szerződésben vállalt egyéb feladatokat.

Technikai személyzet

Feladata a könyvtári terület és az épület környezetének folyamatos tisztán tartása.

1.2.5. Elismerés

A Zala Megyei Közgyűlés 2009. január 30-án a lenti Városi Könyvtár kollektívájának a színvonalas közművelődési és közgyűjteményi munkáért, példaértékű kulturális és szervező tevékenységéért ZALAI KÖZMŰVELŐDÉSÉRT DÍJ-at adományozott.

1.3. Küldetésnyilatkozat

Könyvtárunk szellemi, kulturális közösségi információközpontként, felhasználóbarát szolgáltatásaival, rendszeresen frissülő gyűjteményével szolgálja az érdeklődők széles körét. Munkatársaink folyamatosan megújuló tudásukkal, nyitottan, személyre szabottan, az esélyegyenlőség elvét követve támogatják használóink önmegvalósítását, a közösségépítést. Korszerű, kellemes környezetben, a zöld könyvtár szellemiségét, minőségi szemléletet követve, szabad hozzáférést biztosítunk mindenki számára.

Támogatjuk a helyi értékek gyűjtését, megőrzését, közvetítését.

1.4. Jövőkép

Könyvtárunk a város meghatározó szellemi és információs központja lesz. Virtuális könyvtárként megőrizzük a papír alapú könyvek megbecsültségét. Környezettudatos működésünkkel példát mutatunk. A birtokunkban lévő információbázis mozgósításával előremutató kompetenciákat fejlesztünk. Növekszik a társadalmi megbecsültségünk.

2. HELYZETÉRTÉKELÉS

2.1. SWOT analízis

Erősség:	Gyengeség:
<ul style="list-style-type: none">- vezetői elköteleződés- minőségre való törekvés- külső és belső kommunikáció- szaktudás- csapatmunka- munkatársak elkötelezettsége- munkatársak informatikai tudása- munkatársak elsősegélynyújtó képzettsége- udvariasság- barátságos légkör- vidámság, humor- pontosság a határidők betartásában- igényekhez alkalmazkodó nyitva tartás- megközelíthetőség- korszerű felújított épület- akadálymentesítés	<ul style="list-style-type: none">- olvasói terekben légkondicionáló hiánya- belső eligazító táblák hiányosságai- fiókkönyvtárak látogatói számának alacsonyága- aktív korosztály kevésbé látogatja a rendezvényeket- nyelvtudás- parkolás- egy ki- és bejárat- árnyékolás- autó- raktári teherlift hiánya- közös fűtés a művelődési házzal- közös vízóra- szennyvíz szag- nincs biztonsági őr

<ul style="list-style-type: none"> - tiszta, rendezett környezet - zárható öltözőszekrény - integrált könyvtári rendszer - frissülő, gazdag gyűjtemény - széleskörű, minden korosztályt kiszolgáló gyors, pontos szolgáltatások - programkínálat - fenntartóval ápoltság jó viszony - széleskörű partnerkapcsolatok - nemzetközi kapcsolatok - jól működő KSZR - honlap - nyilvános hálózat - belső hálózat - személyzeti pihenő 	
Lehetőség	Veszély
<ul style="list-style-type: none"> - pályázatok - támogatók, szponzorok felkeresése - partnerkapcsolatok bővítése - határmentiség - gazdagodó dokumentumkínálat - képzések, továbbképzések - KSZR pozitív irányú változása - iskolákkal, óvodákkal való kapcsolat - önkéntesek bevonása - idegenforgalom - rohamosan változó felhasználói igények - közösségi szolgáltatók bevonása 	<ul style="list-style-type: none"> - öregedő társadalom - fiatalok elvándorlása - költségvetés csökkenése - kedvezőtlen jogszabályváltozások - nincs országos könyvtári stratégia - megfelelő pályázatok csökkenése - KSZR megszűnése - szakma presztízsének csökkenése - gazdasági helyzet kiszámíthatatlansága - rohamosan változó felhasználói igények - viselkedési kultúra negatív irányba történő változása - növekszik a problémás, agresszív olvasók száma - középiskolások, fiatal felnőttek lemorzsolódása - csökken a beiratkozott olvasók száma

2.2. PGTJJ elemzés

Lenti Zala megyében, az ország délnyugati csücskében, a szlovén, a horvát és az osztrák határ közelében található. A sajátos, aprófalvas településszerkezetű térség egyik szervező központja. Lenti és a környező falvak számtalan szálon kötődnek egymáshoz, lakosai a térségi együttműködésben látják a gyarapodás, fejlődés egyik útját. A lakosságnak szolgáltatást nyújtó intézmények egyben a térség lakosságának is rendelkezésére állnak, működésükre az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít. A város gazdasági, kereskedelmi, kulturális hatása a térségben is érvényesül. A település megközelíthetősége mind belföldről, mind külföldről jónak mondható, életében jelentős szerepet játszik az idegenforgalom.

A több mint 800 éves település keletkezésének pontos idejét nem lehet meghatározni, az elsőrásos adatok az 1172. és az 1237. évet említik. A vár és a település urai többek között a Bánffy, Nádasdy és az Esterházy családból kerültek ki. A XIV. század második felében mezővárosként említik az oklevelek, az iparosodás az 1920-as években indult meg. Az új országhatár kijelölésével 1925-ben Alsó-Lendva helyett Lenti lett a járási székhely. 1979-ben nyilvánították várossá.

Az emberek életminőségét befolyásolja a humán közszolgáltatások (kultúra, oktatás, egészségügy, szociális ellátás stb.) megléte, minősége. Az önkormányzati településfejlesztési stratégiában megfogalmazott célok között is szerepel ezek további fejlesztése, bővítése. A kulturális élet két meghatározó intézménye a Városi Könyvtár Lenti és a Városi Művelődési Központ, valamint jelentős szerepet vállalnak még ezen a téren a civil szervezetek is. A településen bölcsőde, óvoda, két általános iskola, speciális gyógypedagógiai intézmény és két középiskola alkotja az oktatási rendszert. Az egészségügy területén szakorvosi rendelőintézet és háziorvosi ellátás vehető igénybe. A szociális hálóban idősek otthona, családsegítő szolgálat és Kolping Támogató Szolgálat működik.

2.2.1. Politikai tényezők

Magyarország az Európai Unió tagja, de a könyvtárak működésének szabályozása nemzeti szinten történik. Az aktuális országos, megyei, helyi politika hatást gyakorol a könyvtárak működésére. A mindenkori politika folyamatosan törekszik az életszínvonal emelésére, a foglalkoztatás növelésére, a nemzetközileg is elismert szintű versenyképesség elérésére (ezeknek gazdaságélénkítő hatása is jelentős és elengedhetetlen.)

A könyvtári rendszer a hatályos törvényi szabályozás által meghatározott keretek között működik. Az 1997. évi CXL törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról rendelkezése szerint „a települési könyvtári ellátás biztosítása a települési önkormányzatok kötelező feladata.” A feladatot az önkormányzatok a megyei könyvtár szolgáltatásainak igénybe vételével is teljesíthetik. A 39/2013. (V.31.) EMMI rendelet szerint „A megyei hatókörű városi könyvtár az általa nyújtott KSZR szolgáltatások megszervezéséhez igénybe veheti városi könyvtár közreműködését egyes, a városi könyvtárral kötött megállapodásban rögzített feladatok ellátására.” Ezen rendelkezés alapján létrejött megállapodás keretében 50 település könyvtári ellátását végzi a Városi Könyvtár Lenti.

Az országos könyvtári stratégia előző ciklusa 2013-ban lezárult. Azóta nincs a Kormány által elfogadott stratégia, ennek hiányában a könyvtárak „A korszerű könyvtár küldetése és feladatai” című előzetes szakmai vitaanyagra támaszkodhatnak. Ennek fő gondolatai a küldetésnyilatkozatban is megfogalmazódnak:

„1. A könyvtár hozzájárul a nemzet jólétéhez, a közösség fejlesztéséhez, az életminőség javításához, a versenyképesség és a foglalkoztatás növeléséhez.

2. A könyvtár elősegíti a demokrácia és a kulturális identitás érvényesülését, az állampolgári jogok gyakorlását.

3. A könyvtár közszolgáltatás, állami feladatként gyűjti és hozzáférhetővé teszi a gyűjteményébe tartozó kulturális örökséget, segíti annak kreatív hasznosítását.

4. A könyvtár élményt és inspirációt ad a tanuláshoz, a munkához és a szabadidő tartalmas eltöltéséhez, a tudományos kutatás nélkülözhetetlen eszköze.

5. A könyvtár integráltan biztosítja a hagyományos és elektronikus dokumentumok elérését, az internet adta információs lehetőségeket, valamint a hatékony tanulásra és kreatív tevékenységre alkalmas közösségi helyet.

6. A könyvtár elősegíti a fizikai, mentális, illetve társadalmi hátrányokkal küzdő csoportok kulturális integrációját: támogatja a nemzetiségek identitásának megőrzését. ”

A helyi nemzetiségek támogatása mellett fontos az is, hogy a határainkon túl élő magyarsággal működő kulturális kapcsolatok alakuljanak ki. Ahogy a Magyar Nemzetpolitika- A nemzetpolitika stratégiai kerete c. stratégiai dokumentum leírja: „ Átfogó célunk a magyar közösségek gyarapodása: a számbeli, szellemi, gazdasági és jogi gyarapodás tekintetében egyaránt.” ... „ Feladatunk, hogy a külföldi nemzeti közösségek gyarapodását a lefektetett irányok mentén konkrét programok kidolgozásával és működtetésével segítsük elő.” Városunk határ közeli elhelyezkedése miatt intézményünknek ebben nagy szerepe lehet.

Lenti város településfejlesztési stratégiájában megfogalmazza a jól működő, „boldog város” eléréséhez szükséges feltételeket, célokat. Ehhez az aktív és kulturált pihenéshez, szórakozáshoz, kikapcsolódáshoz, művelődéshez szorosan kötődő szolgáltatásokra is szükség van. Lenti kistérségi központi mivoltából adódik a kulturális területen betöltött meghatározó szerepe is.

Az önkormányzat kultúrát támogató szemlélete megmutatkozik többek között a Kulturális és Ügyrendi Bizottság létrehozásában, pályázatok, programok támogatásában, az infrastrukturális fejlesztésekben. A fenntartói elvárások között szerepel, hogy az intézmény sokrétű kapcsolatrendszer alakítson ki az önkormányzattal, annak bizottságaival, az oktatási és kulturális intézményekkel, civil szervezetekkel, vállalkozókkal, gazdasági és társadalmi szervezetekkel, különböző megyei, regionális és országos szervekkel. Lehetőségeihez mérten vegyen részt nemzetközi kapcsolatok kiépítésében és erősítésében. További elvárás, hogy működése során a takarékos gazdálkodásra törekedjen.

A szakma társadalmi és anyagi megbecsülésének erősítésében minden érintett fél előtt állnak még teendők, bár a szakmai és érdekvédelmi képviselő tevékenységének eredményeképpen történt előrelépés ezen a téren.

2.2.2. Gazdasági tényezők

A könyvtár megléte, működése és az országos vagy helyi gazdasági viszonyok egyaránt hatással vannak egymásra. Manapság a szolgáltatások, tudásgazdaság vagy információs gazdaság szerepe felértékelődött, hiszen információs társadalomban élünk, melyben az információ fontos értéké válik, birtoklása gazdasági előnnyel is együtt járhat.

A megfelelő gazdasági háttér biztosítja, hogy a könyvtár a törvényekben előírt és a közösség jólétét szolgáló, önként vállalt feladatait mindenkor teljesíteni tudja. Ugyanakkor a könyvtár, mint a kutatás, az oktatás, a képzés, az egyéni fejlődés, az élethosszig tartó tanulás eszköze a gazdasági fejlődés nélkülözhetetlen motorja, hozzájárul országunk versenyképességének növeléséhez. A Kormány 105/2015 (IV. 23.) Korm. rendelet alapján a Lenti statisztikai járást a társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból nem kedvezményezett települések közé sorolta. Az ipari ágazatok közül a faipar, fémipar, építőipar, textil- és élelmiszer-feldolgozás a jellemző. Néhány jelentősebb ipari vállalkozás: Creaton Hungary Kft., Németh-Fa Kft., LE-KO Kft.

A térség gazdaságában sokáig a mezőgazdaságnak volt uralkodó szerepe. A dombvidéki térszíneken a talajminőség és az erózió veszélye miatt magasabbak a művelési költségek. A művelési ágak közül az erdő túlsúly mellett a szántó, a gyep és a szőlő jellemző még. A korábban vezető szerepet játszó nagyállattartás aránya csökkent, bár a természeti adottságok rendkívül kedvezőek hozzá. A szőlő- és borgazdálkodás további fejlődési lehetőségeket tartogat.

A magas erdősültségnek, valamint a kedvező fafaj és korösszetételnek köszönhetően a térség adottságai az erdőgazdálkodás tekintetében nagyon jók. Az erdők nagyobb része állami tulajdonban (ZalaerdőZrt.), kisebb része magánkézben illetve erdőbirtokosság kezelésében van. Magas szintű a vadgazdálkodás, a településen vadásztársaság is működik. Időnként problémát okoz a mezőgazdasági területeken okozott vadkár.

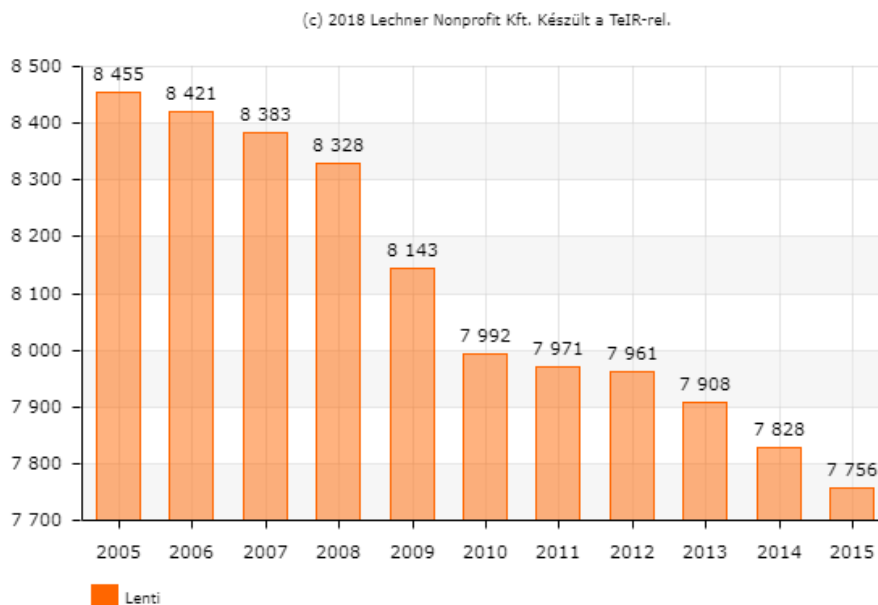
A rendszerváltás utáni időszakban húzóágazattá vált a kereskedelem, napjainkra jelentősége csökkent, de még mindig számottevő a kiskereskedelem.

Földrajzi elhelyezkedésének és természeti értékeinek köszönhetően Lenti és környéke kedvelt és egyre inkább ismertté váló idegenforgalmi, turisztikai célpont. A korábban nagy tömegeket vonzó bevásárló turizmus (piac) jelentősége csökkent, napjainkban inkább- a közelmúlt beruházásainak köszönhetően- a helyi termékeket felvonultató termelői piac jelent új lehetőséget. A kirándulást, túrázást kedvelők számára a környező erdők, kerékpárutak, kisvasút számos élményt kínálnak. A 60-as években felfedezett hidrogén-karbonátos gyógyvíz adja a város gyógyturizmusának alapját. A korábban négy szabadtéri medencével működő termálvizes strandfürdő napjainkra- a több évtizedes folyamatos fejlesztéseknek köszönhetően- Lenti Termálfürdő és Szent György Energiaparkká nőtte ki magát. A városfejlesztési koncepciónak megfelelően Európai Unió pályázati forrásra támaszkodva épült meg Lenti első 4 csillagos szállodája a Thermal Hotel Balance. A könyvtárnak is otthont adó épület a városközponti rehabilitáció keretén belül megújult, külsejében is vonzó kulturális és turisztikai célponttá vált.

A jövő egyik nagy kihívása környezetünk védelme, az átváltás a fenntartható életmódra. Városunkban is nagy hangsúlyt fektetnek a fenntarthatóság szempontjainak érvényesítésére. (Pl. Zöld város projekt). Intézményünk is ezen szempontok figyelembe vételével működik. A környezettudatos nevelés színtereként az értékközvetítésben, szemléletformálásban további feladatok várnak ránk. Szolgáltatásainkat a zöld könyvtár szellemisége jegyében biztosítjuk, környezetünket is ennek megfelelően alakítjuk (pl. zöld növények elhelyezése). Állományunkat továbbra is bővítjük öko témájú dokumentumok gyűjtésével.

2.2.3. Társadalmi tényezők

Lenti területe 7380 hektár (= 73.8 km²). A legfrissebb rendelkezésre álló adat szerint 2016-ban a népesség 7 756 fő, 2017-ben 7 615 fő¹. A lakások száma 2017. január 1-én 3534, a népességet figyelembe véve ez 2.15 fő /lakás.

Lenti lakónépessége²

A mellékelt ábra is mutatja, hogy az országos tendenciához hasonlóan városunk lakossága is folyamatosan csökkent, az utóbbi tíz évben közel 10%-kal. A népességfogyás hátterében elsősorban a megváltozott családalapítási szokások, a gyermekvállalási hajlandóság mérséklődése és/vagy későbbi életkorra tolódása áll. A külföldi munkavállalók számának növekedése is negatívan befolyásolja a lakosságszámot.

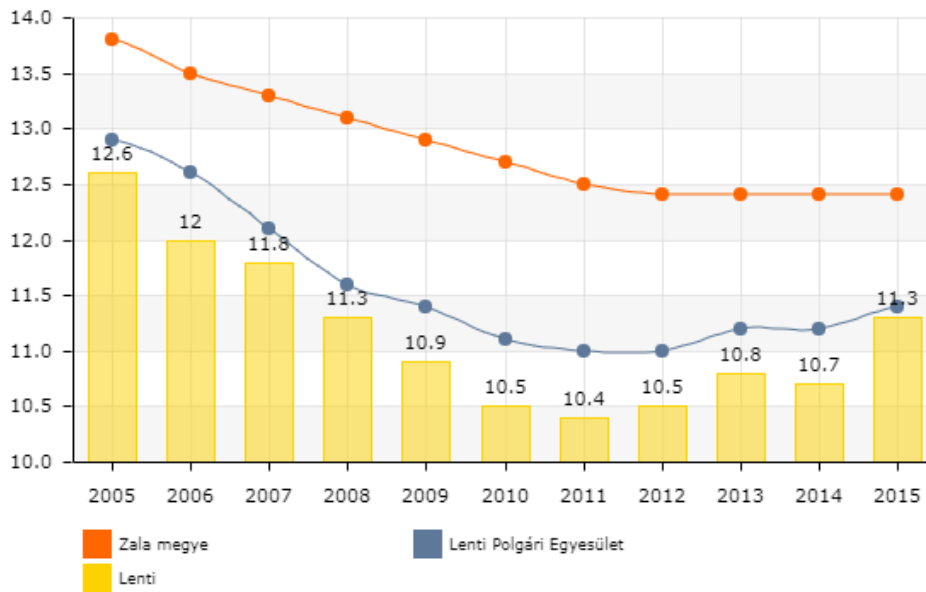
Jelentősen átalakult a népesség korösszetétele is. 2004-től a 0-14 éves korosztály aránya csökkent, emellett a 60 évnél idősebb korcsoportba tartozók aránya jelentősen növekedett.

A statisztikai adatokból következtethetünk arra, hogy a közeljövőben az idősebb generáció kulturális és információs igényei nagyobb arányban jelennek meg könyvtárunkban.

¹ Forrás: https://www.ksh.hu/docs/hun/hnk/hnk_2017.pdf

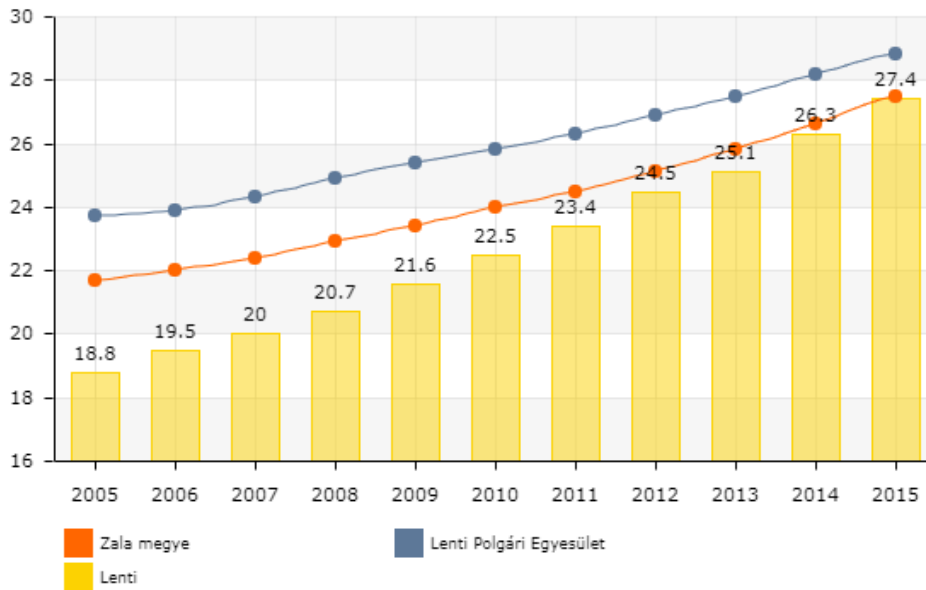
² Forrás: <https://www.teir.hu/leader/kivalasztott-mutatok.html?xteiralk=ldr&xids=2000,2001&xtertip=T&xterkod=1257>

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Állandó népességén belül a 0-14 évesek aránya³

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Állandó népességén belül a 60-x évesek aránya (%)⁴

³Forrás: <https://www.teir.hu/leader/kivalasztott-mutatok.html?xteiralk=ldr&xids=2006,2007&xtertip=T&xterkod=1257>

⁴Forrás: <https://www.teir.hu/leader/kivalasztott-mutatok.html?xteiralk=ldr&xids=2008,2009&xtertip=T&xterkod=1257>

A ma társadalmának elvárása, hogy tagjai képesek legyenek a megújulásra, magukévá tegyék az élethosszig tartó tanulás és folyamatos önképzés gyakorlatát, hogy ezáltal is alkalmasak legyenek szakmájuk magasabb szintű művelésére, vagy új szakmák, készségek elsajátítására. Ebben a folyamatban felértékelődik a könyvtárak szerepe.

A digitális írástudás nélkülözhetetlen a mindennapokban, ennek fejlesztése segíthet csökkenteni az egyes generációk közötti digitális szakadékot.

A hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatásában, az információs írástudatlanság problémájának megoldásában, az információhoz való szabad hozzáférés segítségével további feladatok várnak intézményünkre is.

A globalizáció hatására növekszik az igény a hazai kultúra, a helyi hagyományok megismerésére, megőrzésére. Térségünkben is megfigyelhető ez a tendencia. A helyi értékek összegyűjtésében, feldolgozásában és ehhez kapcsolódó kulturális és közösségi programok szervezésében kezdeményező szerepet vállal intézményünk.

2.2.4. Technológiai tényezők

A 21. század egyik legfontosabb erőforrása az információ. Az infokommunikációs technológia gyors terjedése és fejlődése, az egyre növekvő és egyre összetettebb információ iránti igény befolyásolja a lakosság életminőségét, mely a könyvtárakat folyamatos fejlődésre, megújulásra készíti. Ez sok lehetőséget és feladatot is jelent a könyvtáraknak. Az eszközpark és a szakmai ismeretek szinten tartása, folyamatos megújítása- nagy terhet ró a könyvtárra. A különböző pályázatokban való részvétel ad lehetőséget ennek részleges megoldására, de ezek kiszámíthatatlansága miatt szükség lenne folyamatos központi támogatásra is. Könyvtárunk is törekszik a technológia folyamatos fejlesztésére, a legkorszerűbb eszközök beszerzésére, a munkatársak képzésére, tudásának tovább bővítésére, naprakészen tartására.

Az utóbbi időben a háztartások számítógéppel való ellátottsága, valamint a mobil internet és mobil eszközök elterjedése és ugrásszerű fejlődése a könyvtárak szerepének változását is eredményezte. Csökkent az igény a könyvtár hagyományos számítógép- és internet szolgáltatása iránt, ugyanakkor gyakoribb lett a vezeték nélküli hálózat (wifi) igénybe vétele saját eszközön. Könyvtárunkban külön internet- és oktatóterem, a gyermekrészekben internet-sarok, a könyvtár szabadpolcos részén katalógusgépek állnak a használók rendelkezésére. Az intézmény területén szabad wifi is elérhető a saját eszközön internetezők részére.

Megnőtt az igény a távolról, időkorlát nélkül, azonnal elérhető információk iránt. Ennek egyik könyvtárak által biztosított eszköze a nap 24 órájában távolról is elérhető honlap az online katalógussal. A használatot megkönnyíti a mobil eszközre is optimalizált változat illetve a vakok és gyengénlátók számára kifejlesztett akadálymentes verzió.

A könyvtárhasználati szokások változását befolyásolja a digitális könyvtárak létrejötte és a könyvek, cikkek, információk online elérhetősége is.

Az Y és Z korosztályok információkeresési- és kezelési szokásai jelentősen eltérnek a korábbi korosztályok gyakorlatától. Feladatunk a jól előkészített és elemzett információhoz való hozzáférés biztosítása és a digitális tartalmak közötti eligazodás segítése.

Társadalmi igényként és kormányzati célként is megfogalmazódik a digitális írástudás támogatása, fejlesztése, az elektronikus ügyintézés segítése. Továbbra is meg kell keresnünk azokat a lehetőségeket, amelyekkel aktív szerepet vállalhatunk ebben a tevékenységben.

Az informatikai szolgáltatások mellett különböző irodai szolgáltatásokra is igény van a településen. Lentiben kevés helyen érhető el a kedvező díjszabású fénymásolás, nyomtatás, szkennelés, iratkötés, ezen népszerű szolgáltatások további biztosítása a jövőben is feladatunk. Az ehhez szükséges eszközök karbantartása, szükség szerinti fejlesztése, a szakismeret biztosítása és ezek anyagi fedezetének megteremtése folyamatos feladat.

2.2.5. Jogi tényezők

A könyvtár működését a vonatkozó hatályos jogszabályok (törvények, rendeletek, helyi rendeletek, stb.) mellett az intézmény által létrehozott belső szabályzatok (például a Szervezeti és Működési Szabályzat) határozzák meg. A folyamatosan változó jogi környezet követése, a szerteágazó jogszabályok sokaságában való eligazodás komoly feladat. Vannak még területek, ahol szükség lenne az elavult jogi szabályozás felülvizsgálatára, korszerűsítésére, illetve a hiányzó területek pótlására (pl. az elektronikus dokumentumok szolgáltatásának kérdése jogilag nem kellően szabályozott).

Fontosabb jogszabályok:

Magyarország Alaptörvénye

1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról

1992. évi LXVI. törvény a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról

1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről

1999. évi LXXVI. törvény a szerzői jogról

2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól

2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről

150/1992. (XI. 20.) Korm. r. a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény végrehajtásáról a művészeti, a közművelődési és a közgyűjteményi területen foglalkoztatott közalkalmazottak jogviszonyával összefüggő egyes kérdések rendezésére

6/2001. (I. 17.) Korm. r. a könyvtárhasználókat megillető egyes kedvezményekről

379/2017. (XII. 11.) Korm. r. a nyilvános könyvtárak jegyzékének vezetéséről

39/2013. (V. 31.) EMMI rendelet a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről

27/2016. (IX. 16.) EMMI rendelet az emberi erőforrások minisztere ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről

32/2017. (XII. 12.) EMMI rendelet a kulturális szakemberek továbbképzéséről

33/2017. (XII. 12.) EMMI rendelet a Minősített Könyvtár cím és a Könyvtári Minőségi Díj adományozásáról

3/1975. (VIII. 17.) KM-PM együttes rendelet a könyvtári állomány ellenőrzéséről (leltározásáról) és az állományból történő törlésről szóló szabályzat kiadásáról

14/2011. (IV. 7.) NEFMI rendelet a nyilvános haszonkölcsönzésért a szerzőt megillető díj megállapításához és felosztásához szükséges adatokról, valamint az adatszolgáltatásra kötelezett nyilvános könyvtárakról

14/2001. (VII. 5.) NKÖM rendelet a könyvtári szakfelügyeletről

18/2003. (XII. 10.) NKÖM rendelet a szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvény hatálya alá tartozó személyeket megillető kulturális kedvezményekről

3. ALAPVETŐ CÉLOK

A könyvtár meglétének alapvető feltétele a szolgálendő közösség, az innen érkező, folyton növekvő és változó igényekkel. A közösséggé válás folyamatos tevékenységet feltételez, a közösségépítés egyik meghatározó helye, közösségi tere a könyvtár. Feladata, hogy szolgáltatásaival, infrastruktúrájával, személyi és technológiai háttérével hozzájáruljon a helyi közösség erősítéséhez, valamint a határon túli magyarok közösségi művelődésének segítéséhez. A közösség tagjainak kulturális találkozóhelyeként sokszínű programok szervezésével, a helyi értékek felkutatásával, népszerűsítésével továbbra is erősíti a helyi identitást. Az egész életre kiterjedő tanulás, önművelés támogatásával, a digitális műveltség fejlesztésével, az információhoz, információs és kommunikációs technológiákhoz való szabad hozzáférés és az esélyegyenlőség biztosításával hozzájárul az életesély, életminőség javításához. Az esélyegyenlőség jegyében kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetűek és a fogyatékkal élők könyvtárhasználati jogának érvényesítésére. Elősegítjük a társadalmi integrációt az egyenlő bánásmód elvének biztosításával, támogató szolgáltatásaink megtartásával és az újonnan felmerülő igényekre való reagálással.

Mindezen szándék érvényesül a kistélepülések magas színvonalú könyvtári ellátása során is. A megfogalmazott célokat a minőségi szemlélet alkalmazásával valósítja meg az intézmény, ehhez a meglévő kapcsolati háló gondozása és bővítése is szükséges.

4. KIEMELT KULCSSTERÜLETEK

1. Felhasználóbarát könyvtár működtetése

A szolgálendő közösség igényeinek és elvárásainak megfelelően szervezzük gyűjteményünket, szolgáltatásainkat, programjainkat. Az esélyegyenlőség elveit követve biztosítjuk az információhoz való szabad hozzáférést, ezzel hozzájárulunk az életminőség javulásához. Működésünket a fenntarthatóság elveit követve szervezzük.

Beavatkozások:

- rendszeres elégedettségmérések végzése, az eredmények felhasználása
- használók, rendezvények körének bővítése
- ingyenes hozzáférés biztosítása és segítségnyújtás az e-ügyintézésben
- a távrolól igénybe vehető szolgáltatások körének bővítése
- hátrányos helyzetűek számára képzések, programok szervezése
- a használói igények figyelembe vétele az állományalakítás során
- közvetlen emberi kapcsolatok kiépítése, ápolása
- baba- mamabarát környezet továbbfejlesztése
- személy- és vagyonvédelem fejlesztése
- az energiahatékonyság és környezettudatosság szempontjainak érvényesítése
- olvasói terek komfortosabbá tétele

2. Olvasáskultúra fejlesztése

Könyvtári eszközökkel segítséget nyújtunk minden korosztálynak az iskolarendszeren belül és kívül az ismeretek bővítésére. Az olvasást és könyvtárat népszerűsítő lehetőségeket kutatunk fel és beépítjük a tapasztalatokat. Támogatjuk a digitális műveltség elsajátítását és elterjesztését.

Beavatkozások:

- oktatásban résztvevők tanórán kívüli tevékenységének támogatása
- használóképzések szervezése, lebonyolítása
- közös programok a város és a kistérség oktatási intézményeivel, civil és egyéb szervezeteivel
- fogadó intézményként részvétel az iskolai közösségi szolgálatban
- könyvtári flashmobok szervezése
- olvasás népszerűsítő akciók, programok
- egyéni és csoportfoglalkozás keretében szövegértés és olvasási készség fejlesztése
- általános és középiskolások részére a digitális műveltséget fejlesztő használóképzések
- vetélkedők, levelezős játékok keretében az eddig megszerzett digitális ismereteik megszilárdítása
- a felmerülő igényeknek megfelelő szintű számítógép- és internet használói képzés aktív és nyugdíjas korúaknak

3. Helyi értékek gondozása

Minden, a településünkhöz és tájegységünkhöz kapcsolódó szellemi és anyagi, természeti, közösségi érték gyűjtésével, megismertetésével, népszerűsítésével, hozzájárulunk a helyi identitás erősítéséhez. Gyűjtjük, feltárjuk és hozzáférhetővé tesszük a helyismereti dokumentumokat.

Beavatkozások

- kapcsolódás az értéktár programhoz
- helyi szerzők támogatása, könyvbemutatók, író olvasó találkozók, egyéb rendezvények szervezése
- helyi alkotók támogatása, kiállítások szervezése
- a Zalai Hírlap Lenti vonatkozású cikkeinek feltárása
- helyismereti gyűjtemény tovább bővítése
- helytörténeti dokumentumok digitalizálási lehetőségeinek felmérése

4. Kistelepülések könyvtári ellátása

A könyvtári szolgáltató rendszer kereteiben végzett szolgáltatásokkal hozzájárulunk a kistelepülések kulturális alapellátásának biztosításához, lakói életminőségének javításához.

Beavatkozások:

- infrastruktúra fejlesztése
- dokumentum ellátás biztosítása
- szakmai képzések, továbbképzések, tapasztalatcsere a szolgáltatóhelyek könyvtárosai számára
- közös munka- és kommunikációs felületek további fejlesztése
- tervszerű, ütemezett működés
- a helyi sajátosságok figyelembe vétele, a mikrokörnyezet pontos megismerése
- közösségi térként való működés segítése, helyi közösségi élet fejlesztése, megújítása, programok szervezése
- digitális írástudás fejlesztése
- helyi értékek megismertetése, népszerűsítése
- esélyegyenlőség elősegítése, tanulás támogatása

5. IKT eszközök fejlesztése

Fontos feladatunk a technikai eszközeink naprakészen tartása, fejlesztése.

Beavatkozások:

- infokommunikációs rendszerünk felülvizsgálata
- technikai újítások integrálása a szolgáltatásainkba
- tervszerű, megelőző karbantartás rendszerének bevezetése
- források keresése, biztosítása a fejlesztésekhez
- a munkatársak technikai tudásának folyamatos fejlesztése

6. Partnerkapcsolatok erősítése

Fontos feladatunknak tekintjük a már meglévő partnerekkel való kapcsolat folyamatos ápolását. Emellett új kapcsolatokat alakítunk ki hazai és nemzetközi szinten egyaránt.

Beavatkozások:

- partnerlista készítése, folyamatos frissítése
- új partnerek keresése, együttműködési lehetőségek felkutatása
- kapcsolat felvétel a potenciális partnerekkel
- közös programok szervezése, lebonyolítása
- közös pályázatokban való részvétel

7. Szervezeti kultúra tudatos fejlesztése

A könyvtárunkkal szemben támasztott igényeknek a megfelelően képzett, a folyamatos megújulásra nyitott, motivált és elkötelezett munkatársi kollektívánk tud megfelelni. Ehhez elengedhetetlen a folyamatos külső és belső szakmai, mentális, informatikai nyelvi képzéseken való részvételünk.

Beavatkozások:

- a szervezeti kultúra kérdőíves vizsgálata
- belső kommunikációs terv elkészítése
- tudástérkép, továbbképzési terv elkészítése
- csapatépítő programok, motivációs tréningek szervezése
- munkatársi teljesítmény értékelés bevezetése

8. Közösségi térfunkció további erősítése

Könyvtárunk a város meghatározó szellemi és információs központja legyen. Barátságos, befogadó, értékteremtő intézményként alakítjuk a helyi társadalom kulturális életét.

Beavatkozások:

- igényfelmérés a lakosság körében
- szolgáltatásainkat, programjainkat, belső tereinket az igényeknek megfelelően alakítjuk
- reklámtevékenységünk továbbfejlesztése, belső értékeink tudatos kommunikálása
- külső kommunikációs terv készítése

9. Minőségfejlesztés

Intézményünk ahhoz, hogy tevékenységeit folyamatosan magas színvonalon végezhesse, minden munkafolyamatában érvényesíti a minőségi szemléletet. Működésünket minőségirányítási elvek alapján szervezzük.

Beavatkozások:

- Minőségirányítási Tanács folyamatos működése
- valamennyi munkatárs részvétele a minőségirányítási munkában
- a minőségirányítás dokumentumainak elkészítése
- szervezeti kultúra fejlesztése
- partnerközpontúság elvének követése
- munkatársak képzése, önképzése
- folyamataink szabályozása
- a minőségi dokumentumokat, a minőségi kézikönyvben foglaljuk össze
- elvégezzük könyvtárunk teljesítményének értékelését

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A fenti stratégiai tervet a munkatársak egyetértésével az intézmény igazgatója hagyja jóvá.

A Fenntartót a könyvtár vezetője tájékoztatja.

A Városi Könyvtár Lenti Stratégiai terve 2018. lép életbe.

A fenti stratégiai terv alapján részletes cselekvési terv készül határidők és felelősök megjelölésével.

Lenti, 2018.

Német-Baksa Judit
igazgató